

Vzdělávací obor:

Geografie

Očekávaný výsledek učení:

GEO-GEO-001-ZV9-001

Kriticky využívá mapy a další zdroje geografických dat pro vlastní učení i každodenní poznávání světa.

Popis úrovně Splněno

- Posoudí varianty cesty mezi body.
- Určí smysluplnou cestu mezi body.

Jak se tam dostanu?

Autor materiálu: Mgr. René Jirmus

Zadání se zaměřuje na rozvoj dovedností plánování a prostorové orientace v různých měřítkách. Žáci se učí řešit komplexní problém (naplánování cesty do zahraničí) kritickým porovnáváním a propojováním informací z několika druhů map a geografických zdrojů od mapy kontinentu v malém měřítku, přes online plánovače tras až po podrobné turistické mapy cílové destinace. Cílem je, aby žáci dokázali nejen sestavit reálný itinerář, ale aby uměli vyhodnotit různé varianty cesty na základě vlastních kritérií (čas, cena, pohodlí, zážitky) a své rozhodnutí podložit daty z různých zdrojů.

Zadání pro žáky

Kontext:

"Neuvěřitelné se stalo skutečností! V rodinné soutěži jste vyhráli hlavní cenu: pětidenní dobrodružný výlet pro celou rodinu! Je v tom ale malý háček, rodiče sice zajistili rozpočet, ale celé plánování nechávají na tobě. Tvým úkolem je stát se hlavním mozkiem expedice a naplánovat tu nejlepší cestu z vašeho domova až k dramatickému mysu Mizen v Irsku, nejjihozápadnějšímu bodu pevniny. Ukaž jim, že jsi nejlepší plánovač a navigátor v rodině!"

Zadání:

Tvým úkolem je naplánovat kompletní cestu z bodu A (vaše město) do bodu B (mys Mizen, Irsko) a přesvědčit rodiče, že tvůj plán je ten nejlepší. Využiješ k tomu různé mapy a online nástroje.

1. Velký obrázek: Vezmi si školní atlas nebo si otevři online mapu Evropy. Najdi Českou republiku a Irsko. Jaká největší přírodní překážka dělí tyto dvě země? Jaké základní možnosti dopravy z toho vyplývají? Svá první zjištění si zapiš.
2. Vymysli varianty: Na papír si načrtni a popiš alespoň dvě zcela odlišné varianty cesty.
 - Varianta 1 (Dobrodružná): Naplánuj cestu autem a trajektem. Pomocí online plánovače (např. Mapy.cz nebo Google Maps) najdi nejlepší trasu autem k některému z velkých přístavů v západní Evropě (např. ve Francii). Poté zkus najít, jaké společnosti provozují trajekty do Irska a kolik cesta přibližně trvá.
 - Varianta 2 (Rychlá): Naplánuj cestu letadlem a půjčeným autem. Najdi si, které mezinárodní letiště je nejbližší vašemu cíli v Irsku. Zkus odhadnout, jak dlouho by trval let a kolik času zabere odbavení.
3. Průzkum v cíli: Pro obě varianty detailněji prozkoumej cestu po Irsku. Použij podrobnou online turistickou mapu (např. Google Maps v režimu satelit nebo terén). Jak se dostanete z letiště / přístavu k mysu Mizen? Je cesta náročná? Jsou po cestě nějaká další zajímavá místa, která by stála za krátkou zastávkou?

4. Vyhodnot' a rozhodni: Porovnej obě varianty. Která je rychlejší? Která bude pravděpodobně levnější (započítej benzín/letenky, trajekt/půjčovné auta)? Která nabízí více zážitků po cestě? Stanov si, co je pro tvou rodinu nejdůležitější (úspora času, peněz, nebo dobrodružství?).
5. Zdůvodni své řešení: Vytvoř krátký a přehledný "Cestovní plán pro rodiče". V něm popiš vybranou variantu a jasně zdůvodni, proč si myslíš, že je pro vaši rodinu ta nejlepší. Své rozhodnutí musíš podložit konkrétními zjištěními z map a zdrojů, které jsi použil/a.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k řešení problémů Práce s informacemi a kritické myšlení KRP-KRP-000-ZV9-001	Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.	- Předkládám žákům jednoduchý a hravý scénář (honba za pokladem), který je vnitřně motivuje. - Vedu je krok za krokem k postupnému řešení, kde každá indicie představuje jeden dílčí úkol (najdi poštu, najdi park).
KK k učení Smysl a cíl učení, celoživotní učení KKU-SMU-000-ZV9-001	Uvědomuje si důležitost celoživotního charakteru učení.	Aktivně pracuji s legendou mapy a vedu žáky k tomu, aby propojovali symbol v legendě s konkrétním objektem na mapě.
KK k občanství a udržitelnosti Zohledňování propojenosti světa KOB-ZPS-000-ZV5-001	Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.	Zaměřuji se na samotný proces čtení mapy, nikoliv na hodnocení a porovnávání variant.

Metodický komentář pro učitele

Úloha je univerzální a místo Irska lze zvolit jakoukoliv jinou cílovou destinaci, která vyžaduje překonání geografické bariéry (např. Lofoty v Norsku, Sicílie, Kréta). Učitel potřebuje pro žáky (jednotlivce či skupiny) zajistit přístup k následujícím zdrojům:

1. Mapa Evropy (školní atlas, nástěnná mapa nebo digitální verze).
2. Přístup k internetu pro práci s online plánovači tras (Mapy.cz, Google Maps), vyhledávači letenek a informacemi o trajektech.
3. Podrobná turistická mapa cílové země (ideálně digitální s možností přiblížení a zobrazení fotek, vrstevnic či satelitních snímků).

Učitel definuje startovní bod A (např. "Naše město") a cílový bod B (mys Mizen, Irsko). (Pozn.: Mys Mizen je v atlasech často výrazněji značen jako důležitý geografický bod, což usnadňuje první krok úlohy.) Může přidat doplňující podmínky (např. časový limit, rozpočet).

Klíčovým momentem úlohy je, když si žák při pohledu na mapu Evropy (malé měřítko) uvědomí fyzické bariéry a nutnost kombinovat různé druhy dopravy. Dalším "aha momentem" je zjištění, že pro každou fázi plánování se hodí jiný typ mapy (obecná pro strategii, online plánovač pro logistiku a podrobná turistická mapa pro průzkum cílové lokality). Tím se žáci učí volit vhodný zdroj geografických dat pro daný účel.

Popis ověřování

Učitel sleduje a hodnotí, zda žák:

- ...dokáže použít mapu malého měřítka (Evropa) k určení základní strategie cesty a identifikaci překážek.
- ...efektivně kombinuje informace z různých druhů map a online zdrojů.

- ...navrhne alespoň dvě logické a reálné varianty cesty, které se zásadně liší (např. v hlavním dopravním prostředku).
- ...ve svém finálním "Cestovním plánu" porovnává varianty na základě jasných kritérií (čas, cena, zážitky...).
- ...učiní konečné rozhodnutí, které je logicky podloženo zjištěnými daty.

Ukázka řešení

Obr. 1 Ilustrační obrázek možné podoby (generováno AI)